

Tas Patweefchu draugs.

1842. 11 Juhni.

24ta lappa.

J a u n a s s i n n a s.

Is Schleizes pilssehtas, Reiffes walsti, Wahzsemme. 24ta Mai tanni pilssehtâ, kur Reiffes semmes waldneeks jeb firsts dsihwo, bija lihds 700 zilweki wakkarâ tai jaun=usbuhwetâ kummedina nammâ fanahkuschi, raudsicht to johku, kô sauz: tas Kreewu Keisers un timmermans. Bet tik kâ kummedinsch bija sahzees, namma greesti breefmigi brakscheja un lihds ar wisseem balkeem, dehteem un kalkeem nokritte semmê us to leelu pulku lauschu. Zitti gan wehl laimigi isglahbahs, bet wairak kâ 20 zilweki breefmigu gallu atradde, un scho meefas wairs ne warr atsicht, jo zitti tik neganti no balkeem satreekti, zitti, gribbedami glahbtees, pulkâ nahkuschi un no zitteem nescheligi irr famihtti. Tai weetai, kur firsts pats ar saweem peederrigeem sehdeja, ne kahda nelaine notikke. Arri winna wezzu mahti wehl wesselu iswille appaksch nokrittuscheem balkeem ahrâ.

Is Hamburges. Daschahm basnizahm Wahzsemme us tohrneem tahdi sawadi pulksteni, kas kad winneem schnohri laisch wakkâ, sahlahdas swehtas dseefmas meldiju swanniht. Arri Hamburges leelakai basnizai, kas ne fenn tur zaur to ugguni aisgahje, tahds pats skunstigs pulkstens bija. Bet kad leesmas no appakschas winna walddidamu schnohri fahchre, tad pulkstens no few pascha sahje swanniht to jauku meldiju: "Gohds Deewam ween!"

Tas kalnu=kehms Rahzinu=skaititajs.

Wezza Wahzsemneeku pasakka.

(Tai arri Patweefchi dabbu sinnahr, kas tahs tahbas pasakkas irr, to Wahzsemmes laudis wisswairak mihlo.)

(Pirma dalka.)

Us teem augstakeem kalneem Wahzsemme pee Schlehstieru walsts rohbescheem wez=wezzods laikos kahds kehms dsihwojis, pats kehnu kehnsch, Rahzinu=skaititajs wahrda. No winna dauds ehmigas leetas stahsta. Schim kehnu=kehnsch nam semmes wirsu walsts gan bij masa ween, tik kahdu juhdsi plattumâ; bet appaksch semmes jo leelaka, tur ta gahje lihds 860 juhdschm dsikumâ. Daschu laiku schê kehnsch nam patikke apkahrt staigacht no weenas mallas us ohtru, un appaksch semmes sawus baggatus selta un fudraba kambarus apluhkoht. Tad arri

tohs semmes = Fehmus, kas seltu un sudrabu taifa un apwakte, pahrluhkoja un pee darba skubbinaja; zittu reis lifke stiprus dambjus ustaisiht, kas tahs ugguns-straumes appakfch semmes walditu un noturretu; zittu reisi atkal gabdaja, ka tee tuffchi alkini pildijahs ar seltu un sudrabu. Brihscham winsch arri wiffahm fchahm darboschanahm pa semmes appakfchu atrahwahs, un sawas walsts rohbeschds isnahzis, us teem kalneem fahze trakkoht, zilwekus nerrodams un apfinedams. — Jo Rahzinu = skaititajs, to jums buhs sinnah, bij ihsti ehrems Fehms, ahtrs eekfch dufmahm, rupifch, beskaunigs un refgallis, pahrgalwigs un augsts-prahfchigs; fchodeen winsch bij ihsti labs draugs, rihstu atkal draugu ne pasinne; brihscham winsch bij aplanneeks un ka bes prahfa, brihscham atkal gudrs, brihscham mihligs un tad tuhlin atkal zeefirdigs un neschehligs, brihscham pehdigais fchkelmis, un tad atkal gohdigs un weenteefigs, brihscham stuhrgalwigs, ka Kreewu firgs, brihscham atkal klaufigs un labfirdigs; brihscham fchahds, brihscham tahds, ta ka winnam galwa stahweja.

Wezs = wezzds laifds, kad zilweki tai widdu wehl ne dsihwoja, jau tad Rahzinu = skaititajs us teem kalneem trakkoja un plohsijahs, lahfschus ar mescha = bulleem farihadinadams, lai plehschahs; brihscham arri breefmigu trohkfni darridams, bailigus mescha = swehrus istruhzinaja, un sawa preekscha dsinne, kamehr tee no teem stahweem kalneem pahr kaku pahr galwu nokritte dsika eeleija. Bet apnizis ta plohsitees, winsch atkal sawu kumu = zekku gabje appakfch semmes, un tur dauds fimis gaddus palikke, kamehr tam atkal firdi fchahwahs, faulgohti gullegt, un pasauli apluhkoht. Rahdu reisi arri ta isnahzis, un wirf augsta kalna stahwedams, winsch sawu wezzu pasihstamu weetu gan drihs wairs ne pasinne; jo wifs gluschi zittahds bij palizzis. Tee tumfchi un beesi meschi bij iszirsti, un winnu weeta bij brangi tihrumi ar baggateem augteem. Starp smuffahm ahbelehm dauds falmu = juntu rahdijahs, no ka duhmi uskahpe gaisa. Schur un tur arri kahds wakts = tohrnis bij redsams, semmes = eedfchwotajeem par fargafchanu; leeli un masi lohpi us sahlainahm gannibahm apfahrt staigaja, un gannu dsesmas un stabbules no krummeem atskanneja.

Schi jauna buhschana winnam tik gauschi patikke, ka winsch ne mas ne palikke dufmigs pahr scheem jauneem eebuhweefcheem, kas bes winna sinas un faufchanas te winna walsti bij eedfchwofuschees. Winsch ne gribbeja tohs aisdsiht no tahs weetas, ko paschi few islafijuschi, bet teem meerâ lifke palikt, it ka labfirdigs namma = tehws mihligu besdeligu un gan paschu teepigu swirbulu ne aisdseenn, kas appakfch winna pajunta paspahri mekle. Jo wairak wehl winnam prahfa nahze, ar scheem zilwekem kahdu laiku dsihwoht, un raudsiht, kahdi tee ihsteni effoht. Winsch tad, pahrwehrsces par stipru kalpu, gabje pee teem un ar kahdu fainneeku faderreja. Wifs, ko Zulkums (jo fcho wahrdu winsch bij dewees) ween nehme rohkâ, tas labbi isdewehs, un labbaku strahdneeku wiffa zewâ ne warreja atrast. Bet winna fainneeks bij plihneeks un rihjejs, kas to naidu istehreja, ko winna ustizzams kalps bij pelnijis, un tam par winna puhleschannu ne ka ne pateize. Taphz schis, winnu arstahjis, dewehs pee fainnu, un tas winnam sawas awis dewe gannihf. Winsch tahs gohdigi apfohpdam, us augsteem kalneem gannija, fur weffeligas sahles auge. Tahs awis winna rohkâ ta pat arri brihnum' isdewehs un wairojahs; ne aitina ne fritte no kalneem, ne wifks

Fahdu apehde. Bet schis fainneeks bij pehdigi ffohps un fihlsts, kas labbam kalpam peenahkamu lohni ne dewe; jo pats winsch to wissulabbaku awenu no sadfis, gannam par to no lohnes atrahwe. Tapeh; Zulkums, no scha fuhdurihjeja aisbehdsis, pee zeema teefas = wihra par teefas = fullaini gahje. Nu sagli fahje bihteas, jo winsch teefai stipri kalpoja, tohs wissur faherdams un pee strahpes wefdams. Bet tas teefas = wihrs bij wiltigs un netaisns zilweks, kas teefu grohsija, un dahwanas nehme, likkumus apfmeedams. Zulkums, ne gribbedams par netaisnibas = rihki palikt, tam teefas = wihram usfazzija, un par to tikke eemests zeetumâ; bet winsch, kâ jau kehmi, zaur atplehgas = zaurumu ismukke.

Wiss tas winnu nu gan ne warreja flubbinah, zilwekus mihleht. Winsch apnizzis atpakkat dewehs us saweem kalneem, un tohs klaijimus pahrfattija, ko zilweti ar sawahm rohkahm tik jaukus bija istaisijusch, un winsch brihnjahs sawâ prahtâ, ka wiss tas scheem nebehndneekem tik smukki bij isdeweas. Tomehr schohs zilwekus wehl labbak' gribbedams pasiht, winsch apnehmahs, wehl reisi tur noet, un wisseem neredfams atkal us leiju dewehs. Tur kruminds tuppédams un wissur apluhkodamees, eeraudfija brihnum skaitu meiteeni, kas tam kâ engelihes isfattiajahs. Winna sahles pee uppes sehdeja, kas ne tahli no turrenes no augsta stahwa almina kalna ar leeleem trohksneem puttedams nofrehje; apfahrt winnas zittas meitas bij apsehdufchahs, kas tik smukki ne bij apgehrtas, un lustedamees ar winnu smehjahs. Tâ muhsu kehnam bij, ko skatitees; gan drihs winsch buhtu aismirfis, kahds winsch bija; jau wehleja par mirstamu zilweku buht; jo winsch arsinne gan, ka winsch to meiteni usskattoht toimehr it no firds ne warreja preezatees, tapeh; ka bes meefas buhdams, tik ar garrigahm azzim redseja. Winsch tad, pahrwehrsées par melnu krauklu, us augstu ohschu = kohku apsehdehs, kurre pakrehli tahs meitas sehdeja, un no turrenes nu fahje skatitees. Bet ne bij ne kas: krauklam kraukla azzis un firds. Winsch azzj wairs ne mette us to skaitu meitanu, bet midsens ar pellehm winnam daudf wairak patikke; jo kâ kahdam irr meefa, tâ winsch arri eekahro.

Tas tad ne bij ne kas. Krauklis aissfrehje meschâ un palikke par smukku jaunekli. Tâ bij pa reisi, un Rahzinu = skaititajs nu tiklai ihsteni fapratte, zil ta meitina bij skaita un branga. Pats ne sinnaja, ko no sewis dohmaht; jo winsch sawâ firdi nomannija, ko wissu sawu muhschu wehl ne bij mannijis: firds bij preeziga un lihgsma, un tomehr turklahc bailiga un nemeeriga. Firds brihnum' neffehs us to meiteni, un tas bij, it kâ kahds winnu wilzin aismilktu pee tahs klahc. Winsch jau kahju bij pazehlis, no ta krumma isnahc, kur winsch bij apfehpees; bet bihjaschana winnu noturreja; winsch newillohc palikke.

Schi skaita meita bij augsta prinzeffe, kurreas tehwan ne tahli no teem kalneem walsts bija. Winna daschlahc ar sawahm jumprawahm pa to kalnu mescheem un krummineem apfahrt staigaja, jaukas pukkes pluhkdama, woi tehwan semmenes un zittas ohgas lassidama, un, kad karsta faule bij, tad ta daschu brihd' arri pee tahs uppes nahje, dsert un wehsumâ atspirgtees.

Bet Rahzinu = skaititajam schi weeta pahr wissahm palikke mihlaka; winsch stahweja un stahweja, kad ta prinzeffe jau fenn bij aigahjusti; un ikdeenas winsch atkal atnahje, winnu tur sagaididams.

Ilgu laiku winsch wolti gaidija, kamehr pehdigi ta prinzeffe kahdâ karstâ

waffaras deenâ atkal pee uppes nahze. Bet zil lohti wiina brihniyahs, redsedama, fa ta weeta gluschi zittada bij palikkusi. Uhdens wairs ne noffrehe puttedams no augsta stahwa kalna; bet lehnitam burbuledams it fâ no treppehm notezzejis, fkaids fâ speegelis aigahje, un upmallâ rohsites, maggones, ruhtenes un zittas fkaistas puffedes seedeja, fas pa preekschu tur ne bij redsetas. Arri galds tur stahweja ar sishchu dekki apsegts, un selta blohdinas wirsû ar ahbokeem, bumbehreem, Fesbehreem, pluhmehm un wiffadeem dahргеem augleem. Fâ prinzeffe, wissu to redsoht, palikke fâ mehna, un fewischli par to smukku galdu brihnojahs; ne sinnaja, woi behgtu, woi pee=eetu klah. Bet, fâ jau daschi fewischli irr, wiina tof ne warreja turretees, no teem augleem druszin fo baudiht. Ramehr wiana wehl ehde, tad weena no wiinas meitahm sauze: bet luhf, fas tē! — un reds, laiwinu pee mallas bij peeseeta, fas no selta un dahргеem akmineem ween spihdeja; fkeisti airi gulleja eekschâ, un us laidahm sishchu spilweni. Prinzeffe arri lustes usgahje, eekahpt. "Eddin," tâ wiina fazzija us sawu wiff-mihlaku kalponi, "eesim druszin ar laiwinu. Ak! zil smukki buhs! Uhdens arri naw dsilch; luhf, paschu dibbenu jo warr redseht." — Eddina, laiwinu atraissjusi, eelehze; prinzeffe pakkat, — bet tif fâ schi bij eekschâ, tad, ah! peepefchi dsillumâ eegrimme ar wissu laiwinu; Eddina ween wirs uhdens palikke pakkat. Ak! fâ nu tahs meitinas sawâs firds=bailës fahje waideht un schehlotees, redsedamas, fa wiinu prinzeffe preeksch wiinu azzim pasudde. Tahs rohziņas schnaudse, un bailigas pee nymallas schurpû turpû tezzeja. To mehr ne weena ne drihst prinzeffe pakkat lehkt uhdeni; Eddina ween, fas pa tam starpam bij iskahpusi, atkal eemettahs, zerredama, fa arri nofihktu. Bet, fas to dewe? Wiina pa wirsu ween palikke, fâ kohka=schlehlite.

Bet ne fas ne bij, jau sinna bij ja=dohd lehnitam no meitas nelaimes. Tahs bailigas meitas raudadamas un waidedamas wiinu usgahje, kad winsch ar saweem meddineekeem us meschu dewehs. Fas lehninsch, to dsirdohht, saplehse sawas drehbes no nofkumschanas un isballehm; winsch, sawu selta=krohni no galwas nonemdams, un waigu ar purpura=mehiteli aplahdams, raudaja pehz Maddes, sawas fkaistas meitinas.

Norausajis, winsch atkal fanehmehs un steidsehs, pats to weetu apluhfoht, fur ta nelaimen bij notikkusi. Bet wiss jaukums tur jau bij nohst. Uppe atkal no stahwa kalna atkal notezzeja, fâ pa preekschu, un rohshes, maggonites un ruhtenes bij sudduschas. — Fas lehninsch tahs kalpones jau atkal, draudedams un pamahjidams, pahrklausija, bet tahs weenumehr palikke pee ta, fo jau bij stahstijuschas. Wiinam jau meerigam bija ja=paleek, un dohmaja, woi pehrkonam, woi zittam deewekkam tē darbs ne buhschoht bijis. Un tur sinnam ne fo ne warreja darriht.

D.

(Zittas dallas us preekschu.)

(Pee schahs lappas peederr pawaddons no puss-bohgens, fur atrohahs: I. No teem stahsteem, fâ gabjis pasaulē ar kriftigu tizzigu no Apustulu laikeem lihds taggad: ohtra laika pirmas noballas sahama puffedes, un II. Dseemas.

(Preekschajas lappas pawaddons, fur eekschâ Wahrbi par fataisichanu teem, fas grihb fwehtu waffarinu zeenigi baudiht, warr dabhuht fewischku pirkt par 1½ fapp. f.)

Brihw drihkt. No Wldsemmes General-gubbernements puffedes: Dr. C. C. Napiersky.

24
Latweefchu drauga

p a w a d d o n s

pee № 24.

11 Juni 1842.

S t a h s t i,

tà

gahjis pasaulé ar fristigu tizzibu no Apustuku laikeem libds taggad.

D h t r a j s l a i k s.

No Keisera Konstantin libds pahwestam Gregor tam septitam.

(No 325ta gabda lihdí 1073schai vohz Krístus veedsimschanas.)

Pirma noballa.

Rà ar fristigu draudsi tanní laikà gahje, pehz winnas ahrigas buhschanas.

(Sahkama pufse.)

Wegza Latweefchu dfeesma pahre to fwehtu garru fakka tà: »Tu awohts, no ka iszellahs Un labbas firdis eeletjahs Ta taifna tizzibina;« un teefcham! mihsi lassitaji, fristiga tizziba itt ka masa uppíte no fcha awohta istezejja, kas us pirmeem waffaras fwehtkeem Jeru salemé iswirre, bet ar gaddeem schi uppíte palikke jo strauja un jo plattaka un arri balli jahs pa dauds attekfahm, kas us wiffahm puffedm dewahs un no kurrahm zittas palikke par leelahm uppehm ar warrenu strauimí. Tee nabbaga pagani bija schahm uppehm, tà fakkoht, par uppimalneeekeem, un gauschi sahje bailotees, ka ne wiffa semme tikfchoht appluhdinata, tapehz darbojahs un puhlejahs wiffadi, ar ugguni un sohbeni, zik ween spehdami, scheem pluhdeem pretti, bet ar tahdahm leetahm wairs schahs uppes ne warreja waldist un arri paschi tee stipri dambji, fo tee bija gudri ustaisijufchi, wairs ne fo ne palihdseja; jo weens wihrs nahje, kas winnus rafke zaur, lai ta iskalteta semme, mallu mallas appluhdinata, atspirgtohs. Bet kad nu schahs uppes tà ahtumà pahruplufde, tad tahs, sinnam, arri dauds glohtas no tahm mallahm bija rahwufchas libds un palikkufchas neffaidras, un kad nu dambjeem lausufchahs zaur, wiffu semmi apklahje, tad wehl jo deenas jo neffaidrakas palikke, un fur uhdens kahdà leijas weetinà apstahjahs, tur palikke glufchi par leeleem pelkeem, kas tik ween smirdofchus, neweffeligus twaikus islaide; bet tok katrs zilweks jau sinnaja, fur winnam, kad grubbahs tihru uhdeni dsert, zelsch bija jausnemem pehz awohta pascha, fur ween tihrs un prifchs uhdens bija dabbugams.

Schis wihrs, kas tohs paganu dambjus rafke zaur, un fristigas tizzibas uppehm laide walku, bija tas Reemeru Keisers Konstantin. Jau sawa-tehwa, ta Keisera Konstanziufa, námma wínsch mas dauds no fristigas tizzibas bija dabbugis sinnaht, bet to laik' wehl ne ar to fadraudsejees. Us to Deews pats winnu wedde sawadà wihse. Jo kad wínsch kahdu reisi gahje kareà prett zittu Keiseru, kam wahrds bija Makfenzius, un winnam firds lohti bija behdiga un schaubija, un wínsch karsti to nepasihstamu Deewu bija

veeluhdijis, tad wiasch, kâ stahstija, kahdâ deenâ pehz puffedeenas leelâ spohschumâ pee deb,
befs weenu krusta-sihmi effoht eeraudsijs, kam schee wahrdi bija usrakstiri: »Zaur scho sihmi
jel uswarri zihnischanâ!« — Lohti brihnojahs, to stattoht. Nakti effoht pats Kristus ar
to krustu winnam fapni parahdijees un winnam pawehlejis, lai scho sihmi leekoht us fa-
weem karruhgeem. Konstantins paklausija un no ta laika krusta sihme pee wissa winna
karraspehka nahze gohdâ. Wezs basnizas-tehws Eusebius, kas scho stahstu mums usrak-
stijis, teiz: Keisers pats winnam to effoht stahstijis un Deewu minnedams to apleezinajis.
Warr gan buht teefs, jo Deews jau daudsreis teem wahjeem, grehzigeem zilwekeem, kad
tee wehl ne spehj winna balsi firdi un prahâ fanemt un isfchirt, zaur kahdu ahrihu sihmi
mohdina firdi. Un luhk, kad pahri deenas bija aisgahjuschas, tad Konstantinam arri
teescham isdewahs leelâ karrakauschanâ fawu prettineeku Makfenzius pa wissam us-
warreht. Tas notikke 312tâ gaddâ pehz Kr. peedf. No ta laika Konstantins fahze to
kriftigu draudsi no firds aisstahweht un jau ohtrâ gaddâ islaide pa wissu fawu semmi to
pawehleschanu, lai teem kristigeem laudim ne ween dohdohht brihw pehz fawas tizzibas
Deewam kalpoht, bet lai tohs arri aisstahwoht. Tomehr staidri ne sinnam, woi wiasch
to ar staidru firdi darrija, scho tizzibu jau teescham mihtodams, jeb woi ar leekuta
prahtu, tik dohmadams us to leelu pulku kristigu karrawihru, kas winnam labbi war-
reja palihdseht; jo wiasch tok zittas reises ne mas ne dshwoja tâ, kâ kristiga tizziba
mahza. Kad wiasch tanni 325tâ gaddâ beidsiht wissus fawus eenaidneekus bija uswar-
rejis un palizzis par to weenigu waldineeku wissas Keemeru semmes, tad ta kristiga tij-
ziba arri tur fahze wirsrohku dabbuht pah to paganu tizzibu. Keisers kristigeem laudim
dewe wissu atpakkat, kas tik winneem zittahrt bija laupihes, likke dauds basnizas ustai-
fht, pawehleja, to swehtu deenu swehtihht un jik spehdams gahdaja par tahs kristigas
draudses labklahschanu. Pats beeni lassija bihbeli, fawâ pilli eeksch Konstantinopeles — scho
pillshehtu wiasch pats bija usbuhwejis un pehz fawâ wahrda tâ nosauzis — turreja Deewa
wahrdus un pamahzija fawus karrawihrus, lai jel Deewu luhdsoht. Ne ilgi preeksh fa-
was mirshanas 337tâ gaddâ wiasch likkaks kristitees, bet tad wairs fawas purpura gohdâ
drehbes ne gribbeja wilke muggurâ, bet walkaja ar ween tahs paschas baltas, ar kurrakh
bija kristihes. Pee tahm kristigahm draudsehm, kurrakh wiasch pirmajs fagahdaja meeru
un drohschibu, winna wahrds ar ween buhs labbâ peeminâ un gohdâ. Kad winna dehl,
Konstantin tas ohtrajs wahrdâ, pehz winna waldija, tad aisflehse wissas elku
basnizas un ar nahwes-strahpi sohlija sohdiht wissus, kas wehl drihstetohs elkeem kalpoht.
Bet tam Keiseram Julianam, kas atkal pehz tam usnehmahs waldihht, bija pa wissam
zits prahs: darbojahs paganu-tizzibu atkal dabbuht wirsu; ardewe paganeem wissas winnu
basnizas un teefas, scheem ween uswehleja tahs gohdâ weetas un turpretti teem kristigeem
laudim wissadi parahdija, ka winnus neowajohht. Gan wiasch ne nehmahs winnus wajahht,
kâ pirmos laikos bija notizzis; — jo no gudribas to ne drihstetjahs — bet tok winneem
tafnibu ne isdewe wis, kad winna gubernatori tohs spaidija un plehse. Sawâ eenaidâ
prett Kristu wiasch apnehmahs, itt kâ tam par spihru to isposhtitu Juhdu basnizu eeksch
Jerusalemes no jauna likt usbuhweht, un us tahdu wihsu Kristus papreeksh-sluddinascha-
nas (Luhk. 21, 24) kaunâ likt. Bet tas Kungs, kurrea wahrdus wiasch gribbeja likt kaunâ,
tas winnam bija pahstipes, un isnihzinaja winna padohmus. To kad tee strahdneeki
eefahze rakt, tad ugguns-leefmas effoht isfittuschahs no semmes, un pohstijuschas winnu
darbu, un kad winneem pahri reises tâ patt bija notizzis, tad wifs darbs bija ja-leef pee

mallas. Bet Keisers pats drihs pehz tam karrâ prett Persereem buhdams, tikke pahrschauts breefmigi un nomirre, diwus gaddus ween to semmi waldbijis. Gramatas stabsta: winsch tanni brihdi, kad jau ta nahwiga bulta winnu trahpifuse, weenu fajuu affins effoht mettis us augschu, prett debbesi, un ar dusmahm isfauzis schohs wahrdis: »Ead tu tok effi winnejis, Galileeru wihrs!« — Bet Deews sinn, woi teefs.

Appakfch teem Keisereem, kas pehz winna lihds zettorta gaddusimtena gallam wal dja, kristigi laudis no teem ne ween dabbuja taifnibu un palihgu, bet waldineeki arri neh mahs paganeem gluschi pretti buht. Lufk, ta nu ihfa laika wehtra bija atstahjusees un faule fahfufe spihdeht. Schinni jauka meera laizina kristiga tizziba us wiffahm puffedm arri tahlaki isplehtahs pafaulê, un fahze faknotees Abessiniëru, Perseru, Armeniëru un Grubshniëru semmes, arri tai Gothu tautai, kas pee Donau-uppes dshwoja, atskanneja tas wahrds ta krukstasista. Schi tauta bija weena no tahm wezzahm Wahz' tautahm un no Widsemmes, Kursemmes un Pruhfchu semmes juhmallahm ar laiku bija wilkusees tahlu us deenas-widdus puffi lihds pat melnai juhrai, un no tahs Donau-uppes jau agri pa brish scheem eelaufahs Reemeru walsti, ta ka jau lihds Konstantinam drihs wisseem Keisereem trescha gaddusimtena gruhti karri ar teem bija. Bet Konstantins schohs karus gudri pabeidse, 40,000 Gothu wihrs nemdams sawa deenesta. Reemeru walsts patte nu gan jau pa wiffam no tahs kristigas tizzibas swehtigi bija itt ka faraudseta, bet kad nu arri zittas tautas, kas to laik' prett deenas-widdus puffi dshwoja, beesi ar Reemerem fanahze, tad zittadi jau ne warreja buht, ka tas pats raugs arri us zittahm semmehm un tautahm nahze, un ta tee Gothu-wihri, us Reemeru semmi gahjuschi karroht, lohti dahrgas mantas no turrenes bija wedduschi atpaklat, prohti: labbu pulzimu kristigu karrâ wihru, ko bija nehmuschi wangds; un schee teem swescheem kaupitajeem fahze fluddinacht Jesus swehtu preezas-mahzibu. Pee winneem bija weens wihrs, Uffilas wahrda; tas palikke Wahzeescheem par pirmu Apustuli, isdohmaja pirmajs tohs Wahz' bohtstabus un rakstus, un to swehti bisheli pahrtulkoja Gothu walloda. Pa tam arri zittas tautas: tee Mahni, Wandahli, Heruleri u. t. j. pr., no seemela puffedm gahjuschas us deenas-widdus puffi, tur Gotheem blakkam bija eedsihwojuschahs. Zaur to gaddijahs, ka tee Gothulaudis isfchlihras pa diwahm tautahm, ko weenu fajuze par Gotheem no rihsta puffes, un ohtru par Gotheem no wakkara puffes, un ne ilgi pehz tam (370ta gadda) pee Nihsta-Gotheem eefahze pirmu reis tohs kristigus laudis waijah. Winna Lchninsch, kam wahrds bija Hermanarik, likke elka-bildi pazelt us ratteem un teem faweem karrâ-wihreem, pahr ko teize, ka tee effoht kristiti, west preeksch telteem un ja weens leedsahs to bildi pee luhgt un tam uppureht, tad to tur patt eeksch telta ar ugguni nobeidse. Kad Lchninam jau pascham apnikke, tohs zilwekus fadedsinacht, tad winsch tohs pahrejus kristigus pa pulkeem aisdsinne us Reemeru semmi, fur Keisers Wahlens to brihd' waldbija un winneem weetas likke eerahdiht, fur meera warreja dshwoht. Ne ilgi preeksch tam (tas bija 343schâ gadda) fahze arri eeksch Perseru semmes, fur ta kristiga tizziba jau labbi deesgan bija faknojusees, tohs kristigus zilwekus gauschi waijah, un to drihs tshetredesmit gaddus no weetas darrija, un pa to laiku, ka wezz-wezzas gramatas to stabsta, bes ne-isskaitama pulka zittu kristigu zilweku arri 16,000 kristigus mahzitajus, basnizas-wezzakus un zittus basnizas laudis nobendeja. Pa abbeem nahkoscheem gaddusimteneem tur wehl dasch reis tahdas paschas waljafchanas notikke; bet slawehts Deews! zil karsti arri tahs mohkas us nahze, tatschu ar ween wehl kahda kristiga sehla palikke pahr, kas tik pehzlaika appakfch to

Deewa wahrdi mums par preeku.

Meld. Augstais Deews, kam slawa dohta.

1. Dahrgajs wahrds no manna Deewa, Tu man salbus auglus ness'; Lai pasaule tewi neewa, Mannas dwehflæs preeks tu eff'. Wifs, wifs irr eeksch tewim man! Kas bes tew' es buhtu gan?

2. Kad eeksch mannas nowahrgschanas Zit weens kummof's gribbahs man No tabs saldas debbes-mannas Dwehfelei par atspirgschan', Tad firds tawus auglus baud', Preeziga tab wairs ne rand'.

3. Ganni man us saweem laukeem, Kur ta tizzibina aug; Barro man no saweem traukeem, Stahsti man no manna draug', Lai lihds paschaj firdi man Tawa preezas-sinna skann.

4. Deewa gars, kas zektu rahda Sche us manna tehwa fird', Utwer' durwis man un gabda, Ka ir firds un aufis dsird, Ko us man sche runna Deews, Ko winsch sche man sohljeees.

5. Kad, Kungs, nahku tawà preefschà, Lai us tew ween skattohs schè, Lawi wahrdi lai eet eekschà Kluffa, swehtà dwehfele; Pasauli lai ais-mirstu; Dshwo tu ween firdi, tu!

6. Dohdi krist us labbu semmi Saweem mihskeem wahrdineem, Glabba auglus un sanemmi Tohs preeksch debbes-schuhnischeem; Lai ta swehta grahmata Sirdi stahw eerakstita.

7. Ko es lassu, lai samannu, Ko tu mahzi, lai es darr', Lai es sinnu sawu gannu, Lai es winnam klauwu arr', Lai tawš wahrds jel firdi man Un tà patt arr' mutte skann.

8. Lai zaur scho pasauli eedams, Laweem wahrdeem pakkal eem', Un kad uskriht launajs, reedams, Lai to atspahrdi ar teem, Un kad nahwe garru schier, Lai tee mannas ziffas irr.

9. Tewi tawds wahrds raugu, Tewi, sawu mihtaku, Jesu, mannas dwehflæs draugu, Zittu arr' ne melleju. Kad tew esmu atraddis Lawds wahrds, — tad man wifs. 56.

Jesus dseefna.

Meld. Kungs, es esmu grehtds krittis.

1. Jesu mihscham zeenih dsihshohs, Tas man swehti peenahfahs; Gaischaks prahts man nahks, kad zihshohs Pasihst Kristus mahzibas; Pats, swehts, taisnis, man dohd spehku Labbu darriht, atmetst grehku.

2. Woi tam klausihst es gan leegtu, Kas irr klauschu pestitais? Woi pehz to ne rohkas sneegtu, Kas tahds swehtais mahzitais? — Jesus mahza Deewa prahtu, Pats tà dshwoja tur klastu.

3. Winsch ar mihtu lehnu prahtu, Bij' arr' drohsch un pastahwigs, Wehl kad nahwes bailes klastu; Winsch ar teem bij lihdszeetigs, Kas tam lahbeja ar naidu, Un apsmehje Kristus waidu.

4. Melaimè winsch ne ismissahs, Winsch bij taisnis, beswainigs; Wahrds, darbds ne kad missahs, Waschin bij pateefigs; Gattaws bija mihsu labbà Zeest un mirt pee frusta stabba.

5. Sirds un prahts man ness us tewi, Greh-zineeku schelotais; Augstais Deewa dehs, tu sewi Rahdij's man, ka mihslotais; Tas dohd gaismu man un spehku, Labbu mihsleht, eenihst grehku.

6. Tà lai taisna dsihwoschana Slawe tew, mans pestitais; Lai tew teiz firds atgreeschana, Mans wiffgudrais mahzitais; Dohd', af Kungs, tew pakkal dsihtees, Sew par laimi, Deewu bihtees. 13.

T a u t a f c h a n a s.

9) Kurfch Deewa wihrs dabbuja labbu padohmu no paganu preeftera?

10) Kurfch Deewa wihrs, kad Deews winnu wehl ne bij aizinajis, behdsin behge, — bet pehz ar sawu Deewu zaur juhru un zaur wiffleelakahm breefsmahm gabje? 4.